

Bachelor of Library & Information Science (First Semester)

Paper Code-BLIS 101

(Foundation of Library and Information Science)

Answer any two questions from Section-I and write short notes on any four from Section-II

Section-I

1. Define Library Discuss its need, purpose and functions.
2. Enumerate the five Laws of Library Science. Discuss implications of any law of Library Science.
3. What do you mean by library cooperation. Which are various fields of library cooperation.
4. Define a 'Public Library' How for the activities and services of a Public Library differs from a University Library ?
5. Discuss Raja Ram Mohan Roy Library Foundation and its role in the development of Public Library System in India.
6. Describe the objectives and activities of Indian Library Association.

Section-II

Write short notes on any four of the following :

1. INFLIBMET
2. DELNET
3. Special Library
4. Digital Library
5. Role of IFLA in Development of libraries
6. Virtual Library
7. Role of Unesco in development of Public Libraries
8. Copy Right Act

ਬੰਦੂਲਰ ਆਫ਼ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਐਂਡ ਇਨਫਾਰਮੇਸ਼ਨ ਸਾਇੰਸ (ਪਹਿਲਾ ਸਮੇਸਟਰ)
ਪੇਪਰ ਕੋਡ-BLIS 101
(ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਆਧਾਰ)

ਨੋਟ: ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰੋ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਚਾਰ ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

ਭਾਗ - 1

1. ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ ਅਤੇ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
2. ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਪੰਜ ਸਿਧਾਂਤ ਦੱਸੋ। ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਕੋਈ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਦੇ ਸੰਕੇਤਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
3. ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਸਹਿਯੋਗ ਕੀ ਹੈ ? ਇਸ ਦੀ ਲੋੜ ਕਿਉਂ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ?
4. ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਏ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤਾਰ ਸਹਿਤ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
5. ਆਈ.ਐਲ.ਏ. (ILA) ਅਤੇ ਆਇਸਲਿਕ (IASLIC) ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
6. ਆਰ.ਆਰ.ਆਰ. ਐਲ. ਐਫ. ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਲਿਖੋ। ਇਸਦੀ ਪਬਲਿਕ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

ਭਾਗ - 2

ਛੋਟੇ ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਡਿਜੀਟਲ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ
2. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ
3. ਇਨਫਲਿਬਨੈਟ
4. ਇਫਲਾ ਦਾ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ
5. ਕਾਪੀ ਰਾਈਟ ਐਕਟ
6. ਵਰਚੁਅਲ (Virtual) ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ
7. ਪਬਲਿਕ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ UNESCO ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ
8. ਡੈਲਨੈਟ (DELNET)

BACHELOR OF LIBRARY & INFORMATION SCIENCE

(First Semester)

PAPER CODE-BLIS 102

(Knowledge Organisation and Information Processing: Theory)

Note: Attempt any two questions from section-1 and write short notes on any four from section-2

Section-1

1. What do you understand by the term 'classification'? Discuss the Need and Purpose of Library Classification.
2. List the Five Fundamental Categories; describe each category with suitable examples.
3. Discuss Capacity of Notational System and explain devices used to increase capacity of a Notational System.
4. Write an essay on Dewey Decimal Classification and discuss with examples the tables in Dewey Decimal Classification..
5. Define Library Catalogue. Discuss its need, purpose and functions.
6. Give brief history and development of various bibliographic record formats viz. ISBD, MARC and CCF

Section-2

1. Arrays and Chain
2. Role of DRTC in development of Library Classification
3. Call Number or Book Number
4. Shelf list filing
5. Origin and development of AACR2
6. Salient features of CCC
7. Sear's List of Subject Headings
8. Systems; and Specials

ਬੰਦੂਲਰ ਆਫ਼ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਐਂਡ ਇਨਫਾਰਮੇਸ਼ਨ ਸਾਇੰਸ (ਪਹਿਲਾ ਸਮੇਸਟਰ)
ਪੇਪਰ ਕੋਡ -BLIS 102
(ਗਿਆਨ ਆਰਗੇਨਾਜ਼ੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇਨਫਾਰਮੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ)

ਨੋਟ : ਭਾਗ-1 ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ 2 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰੋ ਅਤੇ ਭਾਗ-2 ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਚਾਰ ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ

1. ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਰਗੀਕਰਣ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ? ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਰਗੀਕਰਣ ਦੀ ਲੋੜ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
2. ਪੰਜ ਮੂਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
3. ਸ਼ੁੱਧ ਸੰਕੇਤਨ ਅਤੇ ਮਿਲਾਵਟ ਵਾਲੇ ਸੰਕੇਤਨ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਸੰਕੇਤਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਸਮੱਰਥਾ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ?
4. ਪੁਸਤਕ ਸੰਖਿਆ ਦਾ ਕੀ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ ? ਪੁਸਤਕ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਗੁਣ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ?
5. ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਸੂਚੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ। ਇਸਦੀ ਜਰੂਰਤ, ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
6. I.S.B.D. ਅਤੇ AACR-2 ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧ ਦੱਸੋ। AACR-2 ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ - 2

ਛੋਟੇ ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਸੰਕੇਤਨ ਦੇ ਗੁਣ
2. ਸੈਲਫ਼ ਲਿਸਟ ਫ਼ਾਈਲਿੰਗ
3. ਆਈ.ਐਸ.ਬੀ.ਡੀ. (ISBD)
4. ਏ.ਏ.ਸੀ.ਆਰ-2 ਦੀ ਉਤਪੱਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ
5. ਸੀ.ਸੀ.ਸੀ. ਦੇ ਗੁਣ
6. ਸਿਅਰਜ਼ ਲਿਸਟ ਆਫ਼ ਸਬਜੈਕਟ ਹੈਡਿੰਗਜ਼
7. ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ (System and Specials)
8. ਵਿਸ਼ਾ ਜੁਗਤ

BACHELOR OF LIBRARY & INFORMATION SCIENCE

(First Semester)

PAPER CODE-BLIS 103

(Management of Libraries and Information Centres)

Note: Attempt only 2 questions from Section I and write short notes on any four from Section-2.

Section-I

1. Discuss the principles of management given by fayol, and their application to library work.
2. Define Budget. Discuss budgeting techniques in detail.
3. Discuss functions of library authroity and library committee. Describe need and types of library committee.
4. Describe functions of Storage and Maintenance Section. Discuss open and Close Access System.
5. Describe routines of Circulation Section.
6. Define 'Library Marketing'. Discuss its need and objectives.

Section-2

1. Staff Manual
2. Three Card system
3. Library Statistics
4. Principles of Book Selection
5. Accession Register
6. Cost-Benefit Analyses
7. Library Rules
8. Stock Verification.

ਬੈਚੂਲਰ ਆਫ਼ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਐਂਡ ਇਨਫਾਰਮੇਸ਼ਨ ਸਾਇੰਸ (ਪਹਿਲਾ ਸਮੇਸਟਰ)
ਪੇਪਰ-ਕੋਡ BLIS 103
(ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਆਫ਼ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਜ਼ ਐਂਡ ਇਨਫਾਰਮੇਸ਼ਨ ਸੈਂਟਰਜ਼)

ਨੋਟ: ਭਾਗ-1 ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ 2 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰੋ ਅਤੇ ਭਾਗ-2 ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਚਾਰ ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

ਭਾਗ - 1

1. ਫੋਐਲ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰੋ, ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਕੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ?
2. ਬਜਟ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਬਜਟ ਬਣਾਉਣ ਦੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
3. ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਲੋੜ ਅਤੇ ਕਿਸਮਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।
4. ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ। ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਅਤੇ ਬੰਦ ਪਹੁੰਚ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
5. ਸਰਕੂਲੇਸ਼ਨ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਯੋਜਨਾ ਕੰਮ ਕਾਜ (Routine) ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਉ।
6. ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਲੋੜ ਦੱਸੋ।

ਭਾਗ - 2

ਛੋਟੇ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਸਟਾਫ਼ ਮੈਨੂਅਲ
2. ਤਿੰਨ ਕਾਰਡ ਵਿਧੀ
3. ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਅੰਕੜੇ
4. ਪੁਸਤਕ ਚੋਣ ਦੇ ਨਿਯਮ
5. ਐਕਸੈਸ਼ਨ (Accession) ਰਜਿਸਟਰ
6. ਲਾਗਤ-ਲਾਭ (Cost-Benefit) ਵਿਸਲੇਸ਼ਣ
7. ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਨਿਯਮ
8. ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਪੜ੍ਹਤਾਲ

Bachelor of Library & Information Science (First Semester)

Paper-Code-BLIS 104

(Library and Its Users)

Attempt any two questions from Section I and write short-notes on any four from Section-II.

Section-I

1. Enumerate various types of survey. List the purpose and advantages of library surveys.
2. Summarize the advantages and limitations of interview and questionnaire.
3. Discuss the criteria for evaluating books for collection development. Mention the need for evaluation of periodicals in a library.
4. Define user Study. Give its need and purpose briefly, also discuss the various methods of user studies?
5. Distinguish between 'Information', 'data' and 'knowledge'. Enumerate the Categories of Users of Information. Discuss any one category as a vital users category for decision making.
6. How will you evaluate a user-education program.

Section-II

1. User education
2. Information literacy
3. News paper clipping service
4. Contents-in-Journal service
5. Categories of Users of Information
6. User Orientation
7. Documentation bulletins
8. Computer-Aided Instruction

ਬੰਦੂਲਰ ਆਫ਼ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਐਂਡ ਇਨਫਾਰਮੇਸ਼ਨ ਸਾਇੰਸ (ਪਹਿਲਾ ਸਮੇਸਟਰ)

ਪੇਪਰ- ਕੋਡ BLIS 104

(ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਅਤੇ ਉਪਭੋਗਤਾ)

ਨੋਟ: ਭਾਗ-1 ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ 2 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰੋ ਅਤੇ ਭਾਗ-2 ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਚਾਰ ਤੇ ਸੰਬੰਧ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

ਭਾਗ - 1

1. ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਰਵੇਖਣਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ। ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਸਰਵੇਖਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਲਾਭ ਲਿਖੋ।
2. ਮੁਲਾਕਾਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਵਲੀ ਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਲਾਭ ਅਤੇ ਹਾਨੀਆਂ ਦੱਸੋ।
3. ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ ? ਲਾਗਤ-ਸਾਰਥਕਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
4. ਉਪਭੋਗਤਾ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਲੋੜ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। ਉਪਭੋਗਤਾ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
5. ਸੂਚਨਾ, ਡਾਟਾ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਲਿਖੋ। ਕਿਸੇ ਇਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਵਿਚ ਦਿਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
6. ਉਪਭੋਗਤਾ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀਆਂ ਕਿਰਤੀਆ ਕਿਸਮਾਂ ਹਨ। ਉਪਭੋਗਤਾ ਸਿੱਖਿਆ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ - 2

ਛੋਟੇ ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

1. ਨਿਊਜ਼ਪੇਪਰ ਕਲਿਪਿੰਗ ਸਰਵਿਸ
2. ਕੰਨਟੈਂਟਸ-ਇਨ-ਜਰਨਲ ਸਰਵਿਸ
3. ਉਪਭੋਗਤਾ ਸਿੱਖਿਆ
4. ਸੂਚਨਾ-ਸਾਖਰਤਾ
5. ਸੂਚਨਾ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ
6. ਸੂਚਨਾ ਸੇਵਾ ਏਜੰਸੀ
7. ਪੁਲੇਖਨ ਬੁਲਿਟਿਨ
8. ਕੰਪਿਊਟਰ-ਏਡਿਡ ਆਦੇਸ਼

BACHELOR OF LIBRARY & INFORMATION SCIENCE

**Department of Distance Education
Punjabi University, Patiala**
(All Copyrights are Reserved)

SEMESTER-I

QUESTION BANK